

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΛΤΣΟΣ

κοινωνιολογία τῶν δεσμῶν

1

**ὁ δεσμικός λόγος
καί ἡ ἐξουσία**

εκδοσεις παπαζηση

ΓΙΩΡΓΟΣ Σ. ΒΕΛΤΣΟΣ

Κοινωνιολογία τῶν Θεσμῶν

I

**Ὁ θεσμικός λόγος
καί ἡ ἐξουσία**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΠΑΠΑΖΗΣΗ
ΑΘΗΝΑ 1977

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	σελ.
Προλεγόμενα	9
Είσαγωγή	15

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

Κεφάλαιο I

1. Μεθοδολογικά ζητήματα	25
2. Ίστορική αναδρομή στις σημαντικότερες κοινωνιολογικές θεωρίες	43
3. Τί είναι θεσμός - 'Αντικείμενο της Κοινωνιολογίας τών θεσμών	54
4. 'Από τόν J. J. Rousseau στόν G. W. Hegel	76

Κεφάλαιο II

1. Comte - Durkheim - Hauriou - Renard ('Αστική ή θεσμολογική κοινωνιολογική αντίληψη) ..	86
2. Λειτουργική Σχολή	102
3. Στρουκτουραλισμός	108

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Κεφάλαιο I

1. Τί είναι ό μαρξισμός	117
2. 'Η διαλεκτική μεθοδολογία	120
3. Μαρξιστική θεώρηση τού κοινωνικού σχηματισμού (Βάση και έποικοδόμημα)	125
4. Στοιχεία τής μαρξιστικής θεωρίας τού Κράτους	129

Κεφάλαιο II

1. 'Η σχετική αυτόνομία τού νομικο-πολιτικού και ιδεολογικού πεδίου	135
2. Οί ιδεολογικοί μηχανισμοί τού Κράτους (I.M.K.)	143

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

Κεφάλαιο I	σελ.
1. Διαλεκτική - συμβολική διαδικασία και Ίδεολογία ..	153
2. Γενικά σύμβολα: οί άπολήξεις τής διαλεκτικής - συμβολικής διαδικασίας	160
Κεφάλαιο II	
1. Οί θεσμοί ώς δημιουργίες «έκ τοῦ μηδενός» (Θέση Κ. Καστοριάδη)	168
2. Ψυχαναλυτική παρέμβαση	174
Ένδεικτική βιβλιογραφία	203

Ὁ ἀγώνας μέσα ἀπό τούς θεσμούς εἶναι ἢ ὄχι μιὰ ἀλλοτριωμένη μορφή πολιτικῆς δράσης; Οἱ ἴδιοι οἱ θεσμοὶ εἶναι ἢ ὄχι πεδία διεξαγωγῆς τῆς ταξικῆς πάλης;

Τί μπορούμε νά κάνουμε ἐμεῖς, μέσα ἀπό τούς θεσμούς στούς ὁποίους εἴμαστε φυσιολογικά παρόντες (πανεπιστήμιο, κόμμα, οἰκογένεια, ἐργοστάσιο, γλώσσα);

Πῶς ἀλλοιώνεται ὁ καπιταλισμός καί ἡ ἀπανθρωπιά πού ἀπαιτεῖ: μέ ἕναν ἐσωτερικό «πόλεμο θέσεων», ἕναν ἀγώνα ἀπό τά μέσα ἢ μέ μιὰ «ἐπίθεση» ἔξω ἀπό τούς θεσμούς;

Οἱ θεσμοί, δέν εἶναι ἀπλά «ὄργανα» ἢ «ἰδεολογικοὶ μηχανισμοί» ἑνός μονολιθικοῦ Κράτους, ἀλλά ἐστίες ἐξουσίας καί μῆτρες μετασχηματισμοῦ τῆς.

Οἱ θεσμοί, βηματοδότες τῆς ἐξουσίας σ' ὄλο τό κοινωνικό καί τό ἀνθρώπινο σῶμα, δέν ὀροθετοῦν, ἀλλά καί παράγουν ἀντιφάσεις, ἐφόσον καί οἱ ἴδιοι διατρέχονται ἀπ' αὐτές.

Οἱ θεσμοί, δομοῦν ἀλλά καί ἀποδομοῦν τίς ὑφιστάμενες κοινωνικές σχέσεις καί δυνάμεις. Οἱ θεσμοὶ λοιπόν δέν παρακάμπτονται εὐκόλα. Εἶναι ἐδῶ, μπροστά μας.

Καί ἀπ' αὐτή τή θέση, μᾶς καλοῦν νά εἰσβάλλουμε κυριολεκτικά μέσα τους, νά τούς ἀποδεχτοῦμε, νά τούς ἀνατρέψουμε ἢ νά τούς μεταβάλλουμε βαθμιαῖα.

Οἱ θεσμοὶ παράγουν λόγο πληθυντικό. Ἦδη σήμερα, ὁ λόγος τῶν ἄλλοτε ἀποκλεισμένων, ζητᾶ διέξοδο καί δύναμη μέσα ἀπό μιὰ γλώσσα θεσμική.

Ἔτσι, τό πρόβλημα γιά τόν θεσμικό λόγο, δέν εἶναι ἄν ὑπάρχει ὡς κυρίαρχος λόγος ἢ ὄχι, ἄν εἶναι δρόμος τῆς ἐξουσίας ἢ ὄχι, ἀλλά ἄν εἶναι πράγματι λόγος καί ὄχι σιωπή.

Καί ἐφόσον εἶναι τό πρῶτο, δέν προάγει μόνον τήν ἐξουσία ἀλλά καί τήν προσβάλλει.